

Kansen voor foliestal

Het houden van varkens in foliestallen is nog bepaald geen gemeengoed. Toch zou het best eens kunnen dat dit staltype, net zoals in de rundveehouderij gebeurde, een plek in de markt veroverd. Het vriendelijke prijskaartje is een goede reden om bij het maken van bouwplannen de keuze voor zo'n stal op zijn minst in overweging te nemen. Meerdere bedrijven zijn bezig om foliestallen in de varkenshouderij te introduceren.

ing. Berrie Klein Swormink

Rijdend door Nederland zie je ze steeds vaker: foliestallen. Ze worden ook wel serrestal, boogstal, tunnelstal of kasstal genoemd. De laatste term verwijst naar de kassenbouw waar het idee ontstond om kasconstructies te gebruiken voor het bouwen van een stal. Foliestallen die je in Nederland ziet, zijn bijna altijd bedoeld voor koeien of geiten. Voor varkens zijn ze er nog nauwelijks. Een foliestal onderscheidt zich van gangbare stallen door de constructie van de bovenbouw. Met name de dakconstructie zorgt ervoor dat zo'n stal er 'anders' uitziet. Er is sprake van boogvormige constructies waarover folie gespannen is. Doordat de dakbedekking uit folielagen bestaat, is de constructie van de stal relatief licht. Dit maakt de bovenbouw van foliestallen een stuk goedkoper dan die van gangbare stallen. Gebruikers van foliestallen moeten er wel rekening mee houden dat de folielagen op het dak niet het eeuwige leven hebben. Een jaar of tien

moeten ze volgens de leveranciers echter wel mee kunnen.

Welstand

Ondernemers die een foliestal willen bouwen, stuiten nogal eens op welstandscommissies die dergelijke stallen niet mooi vinden. Naarmate er meer foliestallen komen, lijkt ook de weerstand bij gemeentes tegen dergelijke stallen af te nemen. "En terecht", zegt Marco Noordman, directeur van ID Agro. Dit bedrijf is de bekendste aanbieder van foliestallen in Nederland. "Juist een serrestal is landschappelijk heel goed in te passen. De stallen die wij bouwen zijn breed maar hebben geen hoge nok. Bovendien zijn serrestallen te bouwen in gedekte kleuren waardoor ze heel goed in het landschap passen."

Varkens in serrestal

Afgelopen voorjaar heeft ID Agro de eerste serrestallen voor vleesvarkens opgeleverd bij varkenshouder Noordman in Dalfsen (Ov.).

SERRE VOOR VLEESVARKENS

Volgens ID Agro is het stal-klimaat ook op warme dagen goed beheersbaar. De enorme inhoud is een voordeel bij de klimaatbeheersing.

Foto's: ID Agroa

Het gaat hier om twee stallen voor in totaal vijfduizend vleesvarkens. De buitenmuren bestaan uit sandwichpanelen. Iedere afdeling voor 250 varkens heeft een boogvormig dak. Een centrale gang vormt het hart van iedere stal. Aan elke zijde van de centrale gang liggen zes afdelingen. De onderkelderde stallen kosten ongeveer 350 euro per vleesvarkenplaats.

Volgens ID Agro-directeur Marco Noordman is een serrestal ook in de varkenshouderij heel goed toepasbaar. Dat varkens heel andere eisen stellen aan het stalklimaat dan koeien of geiten, hoeft volgens hem geen probleem te zijn. Het uitrusten van het dak met een dubbele folielaag met daartussen lucht, leidt tot een goede isolatie. Een ventilator zorgt voor enige druk waardoor de twee folielagen altijd 20 tot 30 centimeter van elkaar blijven. Aan de buitenkant van het dak weert een schaduwdoek zonnestralen. Als alternatief voor de luchtkussenisolatie kan ID Agro een serrestal voor varkens ook isoleren met glaswol. "Daarmee verdwijnt echter de lichtdoorlatendheid van het dak en dat gaat ten koste van het licht in de stal, één van de grote pluspunten van onze serrestal voor varkens", zegt Noordman. "De eerste ervaringen van de medewerkers die in de serrestallen te Dalfsen werken, zijn uiterst positief. Zelfs op donkere dagen is het aangenaam licht in de stal."

Noordman: "In de eerste serrestallen voor vleesvarkens ervaren we dat het stalklimaat ook op warme dagen goed beheersbaar is", zegt Noordman. "Een groot voordeel bij de klimaatbeheersing is de enorme inhoud. Iedere afdeling heeft een zijwandhoogte van 3 meter en een nokhoogte van 5 meter." ID Agro is bezig om de serrestal ook geschikt te maken voor de zeugenhouderij.

Grote groepen

Varkens- en rundveehouder Paul Deckers in Sint Odiliënberg is van plan om in januari 2009 te beginnen met de bouw van een boogstal voor 1.500 vleesvarkens. De boogstal is een product van Booghal bv in Gemert. Het geschikt maken van de boogstal voor de varkenshouderij doet dit bedrijf in nauwe samenwerking met DLV Bouw, Milieu & Techniek en de Technische Universiteit Eindhoven. "De afgelopen jaren heb ik goede ervaringen opgedaan met het houden van vleesvarkens in grote groepen. In de nieuwe stal wil ik vleesvarkens gaan houden in groepen van 250 dieren", vertelt Deckers. "Een groot voordeel van

de boogstal daarbij is de volledig vrije overspanning zodat er geen spantpoten in de afdelingen komen te staan. Uiteraard zijn ook de lagere kosten voor mij een reden om voor dit stalsysteem te kiezen."

Wat de boogstal voor varkens precies gaat kosten is overigens nog niet bekend. "Een boogstal is goedkoper dan een gangbare stal, maar het is te voorbarig om nu al getallen te noemen", zegt Jos de Groot, innovatiespecialist bij DLV Bouw, Milieu & Techniek.

De Groot voorziet een goede toekomst voor foliestallen in de varkenshouderij. "Ze passen goed bij de toenemende maatschappelijke aandacht voor dierenwelzijn. Met zo'n stal breng je veel licht bij de dieren en de mensen die er werken. Als de praktijk uitwijst dat je met deze stallen ook technisch en economisch goed kunt draaien, volgen er zeker meer", aldus De Groot.

De boogstal is ook in beeld als het gaat om energiebesparing. Studenten van de Technische Universiteit Eindhoven gaan bij varkenshouder Deckers onderzoeken of de warmte die door de zon ontstaat tussen de twee folielagen in het dak, elders te gebruiken is. "Op mijn bedrijf is dat waarschijnlijk niet zo interessant", vermoedt Deckers. "Bij vleesvarkens heb je maar weinig bijverwarming nodig. Bij zeugenbedrijven ligt dat anders. Daar is zo'n warmtebron misschien wel heel welkom."

Acht jaar

Acht jaar geleden lieten Jan en Cobie de Kruijf in Leusden (Utr.) de eerste foliestal voor varkens in Nederland bouwen. In de stal mesten ze biologische vleesvarkens. Jan de Kruijf is nog steeds tevreden over zijn foliestal. Als nadeel noemt hij de sterke opwarming op zonnige zomerse dagen. "Varkens houden daar niet van. In de natuur leven varkens in donkere koele bossen", aldus De Kruijf.

Het toepassen van een dubbele folielaag en het gebruik van schaduwdoek, iets wat zowel ID Agro als Booghal bv doen, lijkt het bezwaar van de zonne-instraling flink te verminderen. "In de rundveehouderij hebben we al ervaring dat je met een dubbel foliedak opwarming van de stal kunt voorkomen. De warmte van de zon wordt afgevoerd door het ventilerend vermogen van het dak tussen de bovenste folielaag en het daarboven gespannen windbreekgaas", aldus De Groot van DLV.

